

Inhoud

Wat is het Wmo-Netwerk?	1
Wageningen Toegankelijk heeft nog genoeg te doen	2
Liever geven dan vragen: mantelzorgers	2
In actie voor de Wielewaag	3
Agenda	4
Lekker blijven rijden	4

Colofon

SENIOR WAGENINGEN is een uitgave van het Coördinatieorgaan Samenwerkende Wageningse Ouderenorganisaties (CSWO).
Secretariaat:
Diedenweg 57
6706 CH Wageningen
tel. 0317-413397
e-mail: secretaris@cswow.org

Redactie:

L. van Benthum-v.d. Boom
W. Hermanussen-Arts
J.H. Lueks
J. Mars
M.F. Tazelaar
A. Slaa-de Jong

Redactieadres:

J. Mars
Geertjesweg 102
senior@cswow.org

www.cswow.org

Lay-out en druk:

Drukkerij de Goede
Wageningen

Wat is het Wmo-Netwerk in Wageningen?

Deze vraag wordt ons regelmatig gesteld. Tijd voor een antwoord. In 2006 werd duidelijk dat de rijksoverheid het plan ontwikkelde om diverse taken van het Rijk over te hevelen naar de gemeenten, decentralisatie dus, van de inhoudelijke verantwoordelijkheid en van de financiering. En reeds op 1 januari 2007 zou dat in moeten gaan.

Duidelijk was dat een groot aantal wettelijke regelingen op sociaal terrein, die de gemeenten tot dan verplicht uitvoerden, niet langer als een recht van de burger zouden gelden. Per gemeente moest bekeken worden wat de beste oplossing is voor elk probleem dat daaruit zou voortvloeien.

Enkele organisaties in Wageningen, waaronder het CSWO, maakten zich zorgen over deze enorme verandering. Want de nieuwe termen vlogen ons om de oren: decentralisatie, nieuw welzijnsbeleid, de 'civil society', transitieprocessen, de kanteling, keukentafelgesprekken, etcetera. Wat dit zou betekenen voor degene waar het allemaal om moet draaien, de burger, dat werd niet duidelijk.

Wel duidelijk was dat er veel op het spel stond: de voorzieningen voor gehandicapten en ouderen (traplift, rollator, taxikaarten, tegemoetkomingen, enzovoort), maar ook de thuiszorg, de verzorgingshuizen en de verpleegzorg.

Daarom is toen in 2006 in Wageningen een informeel platform georganiseerd, het Wmo-Netwerk: alle betrokken organisaties, verenigingen, instellingen en bedrijven, patiëntenorganisaties, kerken, ouderenbonden, vrijwilligers- en belangenorganisaties, de welzijnskoepel, andere gesubsidieerde organisaties, plus zorgverlenende bedrijven en de Woningstichting gingen daar aan deelnemen. Ook medewerkers en bestuurders van de gemeente zijn zeer welkom, evenals de leden van de Wmo-adviesraad. De bijeenkomsten van het netwerk, meestal drie keer per jaar, zijn *door* en *voor* de deelnemers. Het doel van het netwerk is elkaar op de hoogte houden van de voortgang en de gevolgen van het nieuwe sociale en maatschappelijke beleid van de gemeente en de rijksoverheid.

De bijeenkomsten zijn strikt informeel: elkaar informeren en met elkaar in discussie gaan, vaak aan de hand van een concreet onderwerp, zo dat ieder op maximale wijze geïnformeerd kan worden over de eigen positie en die van anderen in dit ingewikkelde veranderingsproces.

Het initiatief uit 2006 bleek vruchtbaar: in 2013 zijn we nog steeds bezig in het netwerk, zowel met de ontwikkeling van het beleidsplan maatschappelijke ondersteuning van de gemeente Wageningen, als met de gevolgen van veranderingen in de AWBZ en de sluiting van verzorgingshuizen. En wat mag de inhoud worden van 'de participatiemaatschappij'? Binnenkort komt het Wmo-Netwerk weer bij elkaar. Er is nog veel onduidelijk en dus ook in de toekomst nog veel met alle betrokkenen te bespreken.

M.F. Tazelaar, voorzitter

Wageningen Toegankelijk heeft nog genoeg te doen

Zestien leerlingen van Pantarijn die met z'n tweeën en drieën met een rolstoel door de stad rijden, dat klinkt als een grap, maar het was bloedserieus. In het afgelopen voorjaar onderzochten de Pantarijn-leerlingen wat rolstoelrijders zoal tegenkomen als ze de stad in willen.

De expeditie was een gelukkig samengaan van de maatschappelijke stage die de leerlingen moeten lopen, en het aanklaarten van een echt maatschappelijk probleem: de toegankelijkheid van de gewone wereld voor mindervaliden.

Het idee kwam van de Werkgroep Wageningen Toegankelijk, een club van ervaringsdeskundigen, ondernemers, politici en allerlei maatschappelijke organisaties. In oktober 2012 onderzocht de Werkgroep de stand van zaken, daarbij geholpen door twee wethouders die zich geblinddoekt of per rolstoel door de stad lieten loodsen.

De Wageningse stagemakelaar kwam op het idee de scholieren in te zetten om het onderzoek te herhalen: hoe bereikbaar zijn Wageningen en de Wageningse winkels? In het voorjaar, in regen en wind, gingen ze op stap, in rolstoelen die waren geleend van Pieter Pauw en de Breukelderhof. De leerlingen hadden vragenlijsten die ze invulden op weg van woonvoorzieningen naar winkels in de nabijheid.

Die vragenlijsten richtten hun blik: wat voor obstakels vind je op de stoep? Kun je makkelijk de stoep af en weer op? Hoe ver is het naar de bushalte? Is de bushalte rolstoeltoegankelijk? Kun je vanuit de rolstoel de dienstregeling lezen? Zijn er rustpunten op de route? Er waren ook vragen over invalidenparkeerplaatsen bij supermarkten en hoe ver die van de ingang zijn, en over winkelinrichting.

Het resultaat viel niet mee. Het staat in een rapport dat aan het gemeentebestuur is aangeboden: losliggende stoeptegels, hoge stoepranden, auto's, fietsen, brommers, reclameborden en containers die de doorgang blokkeren. En in de winkels te kleine pashokjes, te smalle gangpaden, te hoge drempels, onbereikbare pinapparaten op te hoge toonbanken, enzovoort.

Maar er was ook goed nieuws: enkele winkels waren zo goed bereikbaar voor rolstoelgebruikers (wat dus eigenlijk betekent dat die er gewoon naar binnen konden), dat ze een keurmerk verdienden. In juni werd het uitgereikt, door een opzienbarende optocht met muzikanten van de Harmonie in rolstoelen.

De Werkgroep gaat door. In oktober, in de nationale Week van de Toegankelijkheid, kregen in de Hoogstraat fietsen die in de loop stonden een kaartje van de Werkgroep aangeboden waarmee duidelijk gemaakt werd dat ze een sta-in-de-weg vormden. Volgens Werkgroep lid Guus Latuasan, die als CSWO-bestuurslid bij de Werkgroep zit, gaat er ook volgend jaar van alles gebeuren. Wie op een willekeu-

rige middag door de Hoogstraat loopt, ziet al gauw dat er nog genoeg te doen is: reclameborden en fietsen belemmeren de bewegingsvrijheid van rolstoelers en andere minder-validen.

'We zijn aan het brainstormen wat we wanneer gaan doen,' zegt Latuasan. 'We hebben rolstoelen nodig voor onze activiteiten; bij de actie van de scholieren hadden we rolstoelen geleend, maar dat kostte heel veel moeite. We willen dus met onze eigen rolstoelen onze activiteiten ondernemen. Maar dan moeten we natuurlijk ook een plek hebben waar we die rolstoelen kunnen stallen.'

De Werkgroep bestaat nu uit zes mensen, vertelt Latuasan. 'We zoeken deelnemers aan de Werkgroep die zelf gehandicapt zijn. Die zijn ervaringsdeskundig en weten dingen waar je als niet-gehandicapte nooit aan denkt. Bovendien is het veel echter, voor iedereen, als zij bij onze acties rondrijden.'

Jan Mars

De Werkgroep heeft een website:
www.wageningentoegeankelijk.nl

Bij de uitreiking van de keurmerken aan rolstoelvriendelijke winkels ervaren leden van de Harmonie aan den lijve welke obstakels rolstoelrijders op straat tegenkomen.

foto: Hettie van Nes

Liever geven dan vragen: mantelzorgers

Van elke tien Nederlanders is er één mantelzorger. In Wageningen zouden er volgens die vuistregel dus rond de drieduizend mantelzorgers zijn, maar bij het Steunpunt Mantelzorg zijn er driehonderd bekend.

Marjoke van Gelder, coördinator bij het Steunpunt, weet wel hoe dat komt: 'Veel mantelzorgers denken: wat ik doe, dat ga je toch geen mantelzorg noemen, dat hóór je gewoon te doen. Voor iemand zorgen is vaak ook een sluipend proces: je begint met 'gewoon' voor iemand te zorgen, maar gaandeweg neem je steeds meer taken over.'

Een andere verklaring is dat mensen liever geven dan vragen: niet alleen vinden veel mantelzorgers dat wat zij doen eigenlijk vanzelfsprekend is, daarnaast vinden ze het overbodig om daarvoor, bijvoorbeeld bij het Steunpunt, ondersteuning te gaan vragen.

Mantelzorg is langdurige zorg, langer dan drie maanden, die je zonder tegemoetkoming geeft, meer dan acht uur per week en op een manier die verder gaat dan de gebruikelijke zorg. Als mantelzorger houd je meer dan 'normaal' rekening met iemand, doe je meer voor iemand dan zomaar 's een boodschap of de stoep vegen.

'Mantelzorg is niet af en toe, maar voortdurend voor iemand klaar staan,' zegt Van Gelder. 'Meestal gaat het om een partner, een kind, ouders. Mantelzorgers kunnen ook voor vrienden of burens in touw zijn. Je hebt heel jonge mantelzorgers, jonge kinderen die voor hun ouders zorgen omdat die gehandicapt zijn of met verslavingsproblematiek kampen, maar ook heel oude mantelzorgers, bijvoorbeeld mensen die hun partner thuis verzorgen. De groep is heel divers.'

Ook de aard van de zorg verschilt, maar er komt bijna altijd óók kopzorg bij, weet Van Gelder: 'Je zorgt voor iemand maar daar blijft het niet bij. Mantelzorgers zijn er vaak voortdurend mee bezig, niet alleen met dingen die geregeld of gedaan moeten worden maar ook dat ze zich zorgen maken over hoe het verder moet. Vaak ervaren ze ook een gevoel van verlies of rouw: de partner waar ze voor zorgen, zakt bijvoorbeeld steeds verder weg door dementie of een herseninfarct. Dan raken ze hun partner kwijt maar tegelijk krijgen ze steeds meer verantwoordelijkheden en taken.'

Het Steunpunt Mantelzorg kan hier de helpende hand bieden. 'We geven vooral informatie,' legt Van Gelder uit. 'Over voorzieningen, financiën, ziektebeelden, patiëntenverenigingen en organisaties. We weten de weg in regels en voorzieningen. En we bieden een plek waar mantelzorgers hun verhaal kunnen doen. Vaak lijkt dat nog belangrijker dan de praktische ondersteuning die we bieden.'

Daarvoor is er onder meer het Mantelzorgcafé: vier of vijf keer per jaar organiseert het Steunpunt dat, afwisselend met een lezing, en iets ter ontspanning, zoals djembé-lessen.

Het Steunpunt probeert een rol te spelen en op die manier de zorgen van mantelzorgers te verlichten. Dat gebeurt ook door te adviseren extern hulp te zoeken. Van Gelder: 'Je ziet vaak dat mantelzorgers dat afhouden, om hun privacy te beschermen, of omdat degene die ze verzorgen dat niet wil. Wij stellen dan vragen. Het blijft hun eigen keuze. Veel mantelzorgers vinden het moeilijk om hulp te accepteren en dat moeten we respecteren. Maar we houden ze wel een spiegel voor, en in overleg met de mantelzorgers kunnen we de huisarts inlichten, of het maatschappelijk werk. Er is een heel netwerk waar wij mee samenwerken.'

Van Gelder wil nog benadrukken dat heel veel mantelzorgers helemaal geen steunpunt nodig hebben. 'Veel mensen vinden zelf de weg en doen het prima. En je moet ook bedenken: mantelzorg levert de mantelzorgers ook heel veel moois op.'

Jan Mars

Het Steunpunt Mantelzorg in Wageningen is gevestigd in Het Palet, Rooseveltweg 408. Het heeft een telefonisch spreekuur op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 9 tot 10 uur. Telefoon 468818 of 06-23031648; mail smw@solidez.nl.

Het volgende Mantelzorgcafé is een Kerstworkshop, op 16 december, van 2 tot 4 uur, in de Willemshoeve, Grintweg 295. Kosten 5 euro, opgeven bij het Steunpunt.

In actie voor de Wielewaag

In het najaar van 2014 wordt het nieuwe gebouw Torckdael dé ontmoetingsplek door en voor ouderen in Wageningen. Tot de verhuizing kan de Wielewaag blijven bestaan als bijzondere ontmoetingsplek, maar daar zijn helpende handen en aanvullende fondsen voor nodig. Daarvoor is de werkgroep 'Op naar Torckdael' opgericht.

Die werkgroep organiseert in de lente een grote publieksactie. Het doel van de actie is tweeledig. Met familie, vrienden en bekenden werken de ouderen samen aan ouderenwerk-nieuwe-stijl, waardoor alle Wageningse ouderen gaan denken: 'Wat een leuke club mensen, daar wil ik óók bij horen.' Daarnaast moet de actie 45.000 euro opbrengen om de Wielewaag nog een jaar in stand te houden. Dat geld moet komen van sympathisanten die samen met de ouderen geldwervende initiatieven gaan opzetten. Een Comité van Aanbeveling ondersteunt deze actie. Het bestaat uit Rinus Tazelaar (voorzitter ouderenkoepel CSWO), Frits Huijbers (Wageningen 750), Lex Janssen (Woningstichting), Dirk van Andel (gepensioneerde huisarts), Ans Groot Marcus (netwerk vrouwelijke ingenieurs WUR) en Martin Ruiter (Wageningse ondernemers). Met hun netwerk en hun adviezen helpen zij de publieksactie tot een succes te maken. Ook zullen zij meedenken in een stadsdialoog over het Wageningse ouderenbeleid. Belangstelling? Laat het weten: Caroline Sas (mail c.sas@solidez.nl).

Jan Mars

foto: Bart Hermansz

AGENDA

CSWO Filmvoorstellingen

In december is er geen filmvoorstelling
Vanaf januari 2014 is de toegangsprijs 7 euro, incl. koffie of thee en cake.

Alle films beginnen om 14.00 uur (zaal open om 13.45 uur. Kaartverkoop steeds vanaf 10 dagen vóór de voorstelling aan de balie van dienstencentrum de Wielewaag. Films onder voorbehoud van beschikbaarheid.

donderdag 16 januari 2014: Philomena

Philomena vertelt het waargebeurde verhaal van Lee, een zwangere vrouw in het Ierland van de jaren 50. Ze bevalt in Sean Ross Abbey, een tehuis voor ongehuwde moeders in Tipperary. Na drie jaar moet Lee van de nonnen haar kind laten adopteren en moet ze verklaren nooit meer achter haar zoontje aan te gaan. Het kind vertrekt naar Amerika. In 2004 ontmoet ze Sixsmith en probeert ze haar eerstgeborene alsnog op te sporen.

Philomena is een hartverwarmend komisch drama dat op diverse filmfestivals door zowel pers als publiek omarmd werd. Regie lag in handen van Stephen Frears (*The Queen*) en hoofdrollen zijn voor Oscar-winnares Judi Dench (als Lee) en Steve Coogan (Sixsmith), die tevens het filmscenario schreef.

donderdag 20 februari 2014: nog niet bekend

ANBO

Geen activiteiten.

KBO

- donderdag 19 december, 10.30 uur: Kerstviering in kerk (Woord- en Communieviering) en kerstlunch in de Verrijzeniszaal. Opgeven tot 10 december bij Wil Lamers (wil.lamers@kpnmail.nl, tel. 427043)

- maandag 6 januari, 14.30 uur: Nieuwjaarsbijeenkomst in de Verrijzeniszaal met oliebollen, een drankje en spelletjes.

- donderdag 6 februari, 14.30 uur: Jaarlijkse ledenvergadering.

- Elke maandag: Nordic Walking. Informatie bij Henk Wiggerman, tel. 0318-625172.

- Elke dinsdagmiddag: Jeu de boules. Informatie bij John Albers, tel. 420357.

- Leeskring: Informatie bij Yvonne Diebels, tel. 410602.

PCOB

- Nog niet bekend.

Computerinloop

In het computercafé voor senioren in het leslokaal van de bblthk kunt u elke vrijdagmiddag van half 2 tot half 5 met vragen terecht bij de aanwezige vrijwilligers en gebruik maken van de computers. Op vrijdag 13 december wordt, tijdens de inloopmiddag, om 2 uur een korte presentatie gegeven over 'de cloud', door Kees Pronk. Het programma voor de themapresentaties en de daarbij uitgereikte hand-outs is ook te vinden <http://themapresentaties.webklik.nl/page/programming>; daar kunt u zich ook inschrijven voor de gratis nieuwsbrief.

Tussen kerst en nieuwjaar is het computercafé gesloten.

Lekker blijven rijden

Het is vijftig jaar geleden dat ik rij-examen deed, dus enig onderhoud is wellicht niet overbodig. Dus toen de gemeente me uitnodigde voor een BROEM-cursus, en ik met even googelen leerde dat BROEM staat voor BReed overleg Ouderen En Mobiliteit, was ik meteen enthousiast. De cursus is een initiatief van ANWB, Bovag Rijscholen en Veilig Verkeer, wordt in Wageningen georganiseerd door gemeente en CSWO, en heeft tot doel te zorgen dat de oudere automobilist veilig en zelfstandig aan het verkeer kan blijven deelnemen.

Een BROEM-cursus bestaat uit een theorieles door de ANWB, een ogen- en orenonderzoek, en een rit met een rij-instructeur in de eigen auto.

Ik meldde me aan, in de prettige zekerheid dat falen niet zou leiden tot inbeslagname van mijn auto of confiscatie van mijn rijbewijs.

En zo kreeg ik op een oktoberavond met veertig andere ouderen in de Wielewaag uitleg over de moderne verkeersregels. En dat bleek nodig.

Wisten wij het verschil tussen fietspad en fietsstrook? Of dat het woonerf een gewoon-erf is geworden? Wisten wij dat een ruiter óók een bestuurder is? Wisten wij het verschil tussen stilstaan en stoppen? Wisten wij wat snelheidsremmers zijn? Wisten wij dat er evenveel gele veiligheidshesjes als zitplaatsen en veiligheidsriemen in de auto moeten zijn? Dat wisten wij niet, althans ik niet. En gezien de vragen die gesteld werden, velen met mij niet. Dus is zo'n avond nuttig.

De volgende dag deed ik de gratis gehoor- en ogentest. Vervolgens reed ik met een rij-instructeur door Wageningen. Ik mocht zelf de route kiezen. Nog eens rotondes oefenen, achteruit fileparkeren, kijken in alle spiegels, enzovoort. Het ging helemaal niet slecht, behalve dan die ene fietser...

In het rapportje staat: 'Lekker blijven rijden, maar wel blijven kijken.' Fijn om te weten.

M.MvR

ADRESSEN

- ANBO:** Secretaris : mw. D. Stijns, Mondriaanlaan 24, 6708 NG Wageningen, tel. 415324
Ledenadm : dhr. A. Janssen, Brakelseweg 28, 6707 DW Wageningen, tel. 412125
- KBO:** Secretaris : mw. C. W. Lamers, Johan Buziaustraart 3, 6708 NP Wageningen, tel. 427043
Ledenadm. : dhr. H. de Korte, Plein 15 augustus 34, 6708 AM Wageningen, tel. 418194
- PCOB:** Contact : mw. A.Slaa-de Jong, Diedenweg 57, 6706 CH Wageningen, tel. 413397